
IV.CELE I ZADANIA GMINNEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI

4.1. Założenia wynikające z krajowego planu gospodarki odpadami

Podstawą planowania gospodarki odpadami na terenie miasta i gminy Chojna powinny być założenia planów gospodarki odpadami wyższego szczebla tj. krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (dalej zwany w skrócie KPGO) został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2002 r.

Podstawowe zasady postępowania z odpadami określa KPGO jako:

1. Zapobieganie powstawaniu odpadów i ich minimalizacja.
2. Zapewnienie odzysku, głównie recyklingu odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie udało się uniknąć.
3. Unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem).
4. Bezpieczne dla ludzkiego zdrowia i środowiska składowanie odpadów, których nie da się poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania z powodu warunków techniczno-ekonomicznych.

Przyjęte w planie krajowym zasady stanowią wytyczne do tworzenia planów gospodarki niższego szczebla i winny być realizowane przez podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami.

4.2. Założenia wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

Na podstawie założeń KPGO opracowany został Plan Gospodarki Odpadami w Województwie Zachodniopomorskim, określający założenia polityki oraz cele i zadania w zakresie gospodarki odpadami dla terenu województwa. Powyższy dokument został przyjęty przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą Nr VII/75/03 z dnia 30 czerwca 2003 roku jako Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (dalej zwany w skrócie WPGO).

Cele w planowaniu gospodarki odpadami

W wojewódzkim planie gospodarki odpadami zestawiono cele do osiągnięcia w odniesieniu do recyklingu wybranych odpadów opakowaniowych oraz określono

maksymalne ilości odpadów biodegradowalnych trafiających na składowiska (tabela poniżej).

Podsumowanie celów recyklingu wybranych odpadów opakowaniowych i określenie maksymalnej ilości odpadów biodegradowalnych trafiających na składowisko **Tabela 8**

Wyszczególnienie	Lata				
	2003	2007	2010	2013 ²	2015 ²
Opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami	16%	40%	40%	60%	60%
Opakowania z papieru i tektury	38%	48%	48%	55%	55%
Opakowania z blachy białej i lekkiej innej niż aluminiowa	8%	20%	20%	50%	50%
Opakowania z aluminium o pojemności mniejszej niż 300 l.	20%	40%	40%	40%	40%
Opakowania z tworzyw sztucznych	10%	25%	25%	20%	20%
Maks. ilość biodegradowalnych odpadów komunalnych trafiających na składowisko ¹			75%	50%	50%

Na podstawie: dane WPGO

¹ w porównaniu do wytwarzania w 1995r. Zakłada się, że wytwarzanie biodegradowalnych odpadów komunalnych w latach 1995 jest o 10% niższe niż wytwarzanie w roku bazowym 2000. Maksymalna ilość wynosi 35% do roku 2020.

² Cele recyklingu dla odpadów opakowaniowych nie zostały ostatecznie określone

Zwrócono także uwagę na to, że wprowadzanie określonych w polskim prawie wymagań dotyczących gospodarki odpadami, powodować będzie wzrost kosztów funkcjonowania systemów gospodarki odpadami w poszczególnych gminach. Doświadczenie innych krajów wskazuje, że zaostrome wymagania będą bardzo kosztowne dla pojedynczych gmin, które nie będą zaangażowane w szerszą współpracę.

W WPGO określono, że z punktu widzenia efektywności kosztowej, wyraźnie widać, że spółki międzygminne winny obsługiwać co najmniej 150.000-300.000 mieszkańców. Odpowiada to minimalnym wartościom dla składowiska odpadów, prowadzonego zgodnie z wymaganiami ustawodawczymi.

W kwestie dotyczące gospodarki odpadami powinny zostać także włączone podmioty zajmujące się odpadami oraz wytwórcy odpadów w sposób dostosowany indywidualnie do sytuacji gminy.

Długoterminowy program działań strategicznych według WPGO

W wojewódzkim planie gospodarki odpadami opracowany został program strategiczny i plan działania w dziedzinie gospodarki odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego, którego celem jest poprawa sytuacji w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa.

Długoterminowy program działań strategicznych określa następujące zagadnienia:

- modyfikację struktury organizacyjnej sektora gospodarki odpadami,

-
- modyfikację systemu zbierania odpadów,
 - propozycje budowy nowych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - propozycje zamykania istniejących instalacji w tym składowisk,
 - wskazanie propozycji orientacyjnej lokalizacji ww. instalacji,
 - sposoby finansowania nowych instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - mechanizmy zwrotu nakładów.

W planie wojewódzkim proponuje się podjęcie następujących działań:

- Rozważenie zmian w strukturze organizacyjnej, polegającej na przejęciu przez miasto/gminę obowiązków w zakresie zbiórki, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (przeprowadzanie gminnych referendów w sprawie przejęcia od właścicieli nieruchomości obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku),
- Przekazanie części lub całości zadań własnych gminy do realizacji innym podmiotom,
- Spowodowanie przystąpienia gmin do związków i porozumień międzygminnych,
- Opracowanie i wdrażanie zasad ścisłej współpracy między departamentami i wydziałami urzędów marszałkowskiego i wojewódzkiego oraz między tymi urzędami, a starostwami,
- Prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla kadr w gminach, powiatach i na poziomie województwa, a także dla przedsiębiorców. Do organizacji szkoleń wykorzystać organizacje pozarządowe, mające w statucie ten rodzaj działalności, jak np. Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej, Federacja Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Liga Ochrony Przyrody, Polski Klub Ekologiczny, Federacja Zielonych, Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne,
- Opracowanie i utrzymywanie strony internetowej do wymiany doświadczeń w dziedzinie gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim.

W Planie wojewódzkim planowane jest przetwarzanie odpadów niebezpiecznych w następującym zakresie:

- Odpady medyczne będą przetwarzane termicznie w instalacjach funkcjonujących w szpitalach powiatowych (szpitalom, które nie posiadają spalarni lub posiadane przez nie spalarnie nie odpowiadają wymaganym

normom, zaleca się korzystanie z istniejących spalarni, których wydajność jest wystarczająca).

- Odpady azbestowe będą składowane na 3 składowiskach stanowiących kwatery przy składowiskach komunalnych.
- Wraki samochodowe będą przetwarzane w kilkunastu zakładach recyklingu na terenie województwa. Ten rodzaj działalności pozostanie w gestii sektora prywatnego na podstawie zezwoleń wojewody.
- Osady ściekowe z oczyszczalni spełniające warunki w zakresie zawartości metali ciężkich, zanieczyszczeń biologicznych wynikające z przepisów prawa, będą przetwarzane i wykorzystywane rolniczo lub przyrodniczo. Osady nie spełniające tych warunków będą spalane lub składowane na składowisku odpadów niebezpiecznych. Przewiduje się również kompostowanie osadów wspólnie z odpadami ulegającymi biodegradacji.
- Oleje odpadowe są zbierane, składowane, unieszkodliwiane lub oczyszczane przez firmy posiadające odpowiednie zezwolenia.
- Baterie i akumulatory, oleje przepracowane, PCB, PCT, odpady elektroniczne i elektryczne, opakowania i odpady opakowaniowe będą przekazywane do przetwarzania poza teren województwa do zakładów, zajmujących się unieszkodliwianiem i przetwarzaniem tych odpadów. Pozostałe odpady niebezpieczne pochodzące z poszczególnych zakładów przemysłowych są wykorzystywane, unieszkodliwiane, składowane lub tymczasowo gromadzone. Problem tych odpadów obciąża zakłady wytwarzające.
- Refulaty – wyznaczono nowe miejsce gromadzenia.

W województwie zachodniopomorskim powinny być stworzone następujące składowiska dla odpadów azbestowych:

- 2 składowiska o powierzchni 1 ha, każde w okresie 2003-2012;
- 1 składowisko o powierzchni 1 ha i 2 składowiska o powierzchni 2 ha, każde w okresie 2013-2022,
- 1 składowisko o powierzchni 1 ha w okresie 2023-2032.

Przewiduje się budowę 2 zakładów recyklingu samochodów w oparciu o zaplecze dużych aglomeracji i przy wykorzystaniu dogodnych dróg wodnych i lądowych.

Wojewódzki plan gospodarki odpadami przewiduje, że po uruchomieniu nowych składowisk, istniejące składowiska będą sukcesywnie zamykane. Konieczne jest opracowanie planu zamknięcia składowisk. Zaleca się realizację tych zadań przez gminy lub związki międzygminne. Plan przewiduje, że w latach 2003-2006 zostanie

przygotowanych do zamknięcia lub zamkniętych 47 składowisk komunalnych. Część z nich będzie zamykana sukcesywnie do roku 2009. Po roku 2009 do 2012 roku zostanie zamkniętych dalszych 13 składowisk komunalnych, 17 składowisk pozostanie po roku 2012. Docelowo pozostanie nie więcej niż 6-9 składowisk odpadów komunalnych. Składowiska będą miały odpowiednią pojemność dla obszarów obsługiwanych przez związki międzygminne. Składowiska zamykane powinny być rekultywowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.3. Założenia wynikające z powiatowego planu gospodarki odpadami

W wojewódzkim planie gospodarki odpadami nie przedstawiono konkretnych propozycji dotyczących systemu gospodarki odpadami powstającymi na terenie powiatu gryfińskiego. Uwzględniając jednak założenia przyjęte w WPGO określono cele strategiczne gospodarki odpadami dla powiatu gryfińskiego:

- 1. Zapobieganie powstawaniu odpadów.**
- 2. Selektywna zbiórka odpadów.**
- 3. Odzysk i recykling powstających odpadów ze wskazaniem na recykling materiałowy i organiczny.**
- 4. Unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi i recyklingowi.**
- 5. Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w instalacjach specjalistycznych.**
- 6. Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwienia na składowiskach, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych.**
- 7. Podnoszenie świadomości ekologicznej – edukacja ekologiczna.**

Zdefiniowane powyżej strategiczne cele ekologiczne w zakresie gospodarki odpadami będą możliwe do osiągnięcia poprzez realizowanie przyjętych kierunków działań. Kierunkami tymi dla powiatu gryfińskiego są:

1. stworzenie regionalnych struktur organizacyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
2. stworzenie powiatowego systemu zagospodarowania odpadów niebezpiecznych, znajdujących się w odpadach komunalnych,
3. stworzenie programu edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu w zakresie gospodarki odpadami.

Wyznaczone cele strategiczne oraz kierunki działań wymagają podjęcia konkretnych zadań realizacyjnych, prowadzących do ich osiągnięcia.

Dla powiatu gryfińskiego zaproponowano podjęcie następujących zadań realizacyjnych w gospodarce odpadami:

- objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych oraz dostosowanie systemu rejestracji wytwarzanych odpadów i odbieranych przez specjalistyczne firmy do jednolitego systemu stworzonego dla województwa zachodniopomorskiego;
- określenie zasad tworzenia i rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowców wtórnych;
- określenie zasad tworzenia i rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- stworzenie niezbędnej infrastruktury do odzysku i unieszkodliwiania odpadów poprzez budowanie instalacji do recyklingu odpadów opakowaniowych i surowcowych oraz instalacji do kompostowania lub fermentacji odpadów ulegających biodegradacji.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w planach wyższego szczebla:

- gminy powiatu gryfińskiego winny uczestniczyć we współpracy międzygminnej. Powiat może odgrywać rolę partnera wiodącego w ustanowieniu struktur współpracy;
- stworzony związek gmin winien powołać wspólny podmiot odpowiedzialny za gospodarkę odpadami;
- gminy należące do związku gmin winny uzgodnić wspólne jednolite opłaty za postępowanie z odpadami we wszystkich gminach;
- w ramach związku należy zająć się kampanią na rzecz podnoszenia świadomości społeczeństwa;
- dla stworzenia sprawnego, zgodnego z założeniami organizacyjnymi systemu gospodarki odpadami, gminy powinny przejąć obowiązek usuwania odpadów przekazując go powołanemu podmiotowi.

Prawidłowe funkcjonowanie związku gmin pozwoli na:

- planowanie i realizację zintegrowanych zadań i przedsięwzięć dotyczących wszystkich wytwarzanych odpadów, bez względu na źródło ich pochodzenia;
- szerszą kontrolę związku gmin nad instalacjami do odzysku i unieszkodliwiania odpadów dającą możliwość wsparcia finansowego działań deficytowych z dochodów uzyskanych między innymi ze sprzedaży produktów odzysku;

- uzyskanie źródeł finansowania inwestycji ze środków funduszy, co wynika z założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (KPGO) preferującego tworzenie struktur regionalnych.

4.4. Cele i zadania gminnego planu gospodarki odpadami

Podstawowym sposobem postępowania z odpadami na terenie gminy Chojna jest ich unieszkodliwianie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Kaliska. Gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych i surowcowych, w wyniku której zebrano ok. **187,5 Mg**. Ocenia się, że z masy odpadów komunalnych możliwe jest do wyłączenia ok. 40% odpadów surowcowych i opakowaniowych. Zebrane selektywnie odpady z terenu gminy Chojna stanowią ok. 3%; wskazane jest zatem zwiększenie stopnia wydzielenia wspomnianych odpadów z odpadów komunalnych, co zapobiegnie szybkiemu zapełnianiu istniejącego składowiska, wzrostowi jego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz wysokim kosztom transportu i składowania.

W tym celu konieczne jest ustalenie głównych zasad gminnej polityki odpadowej w odniesieniu do poszczególnych jej elementów. Wymaga to wyznaczenia:

- **strategicznych celów** – cel, po osiągnięciu którego ma nastąpić poprawa w zakresie zagospodarowania odpadów i zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a tym samym stanowiący ostateczny efekt podejmowanych działań;
- **zadań realizacyjnych** – konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych kierunków, a tym samym celów ekologicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz wykazane w analizie główne problemy, określono cele strategiczne oraz przedsięwzięcia dot. gospodarki odpadami dla miasta i gminy Chojna:

1. Zapobieganie powstawaniu odpadów:

- opracowanie zasad funkcjonowania oraz stworzenie systemu gosp. odpadami umożliwiającego realizację przyjętych założeń;
- prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej nt. zasad i efektów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz możliwości ograniczania ilości powstających w gospodarstwach domowych odpadów;
- promowanie wśród podmiotów gospodarczych zastosowania technologii małoodpadowych oraz wprowadzenie instrumentów prawno-finansowych zachęcających do podejmowania tego typu działań;

-
- ewidencjonowanie odpadów oraz bieżący nadzór nad przestrzeganiem zezwoleń dotyczących wytwarzania i unieszkodliwiania odpadów;
- 2. Selektywna zbiórka odpadów:**
- organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów zmieszanych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych i surowcowych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
 - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów budowlanych;
- 3. Odzysk i recykling powstających odpadów ze wskazaniem na recykling materiałowy i organiczny:**
- właściwe zagospodarowanie selektywnie zebranych odpadów;
- 4. Unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać odzyskowi i recyklingowi:**
- właściwe unieszkodliwianie odpadów nie nadających się do dalszego zagospodarowania;
- 5. Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w instalacjach specjalistycznych:**
- przekazywanie zebranych na terenie gminy odpadów niebezpiecznych do specjalistycznych jednostek zajmujących się ich unieszkodliwianiem;
- 6. Minimalizacja ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwienia na składowiskach ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych:**
- prowadzenie działań skłaniających do ograniczania wytwarzania odpadów;
 - organizacja selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy;
 - wyłączenie z masy odpadowej poszczególnych frakcji odpadów zgodnie ze wskazanymi limitami odzysku;
 - zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów;
- 7. Podnoszenie świadomości ekologicznej – edukacja ekologiczna.**
- prowadzenie edukacji wśród osób odpowiedzialnych za planowanie i realizację gospodarki odpadami na terenie gminy;
 - prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców i kształtowanie postaw „przyjaznych dla środowiska”.